

Όνομα: _____

Επιθετικοί και κατηγορηματικοί προσδιορισμοί

Τα επίθετα τα οποία ακολουθούν τα ουσιαστικά και τα προσδιορίζουν λέγονται επιθετικοί προσδιορισμοί.
π.χ. η ψηλή πολυκατοικία, το μεγάλο φεριμπότ κλπ.

Ως επιθετικοί προσδιορισμοί χρησιμοποιούνται εκτός από τα επίθετα, οι παθητικές μετοχές και τ' αριθμητικά.

Όταν τα επίθετα συνοδεύουν ουσιαστικά στα οποία αποδίδουν μια ιδιότητα όχι μόνιμη και δε συνοδεύονται από άρθρο, τότε έχουμε κατηγορηματικό προσδιορισμό.

π.χ. Χαμογελαστό το αγόρι μίλησε πρώτο. Καταπράσινος ο κάμπος απλωνόταν μπροστά μας.

Δικατάληκτα επίθετα σε -ής, -ής, -ές

Υπάρχουν αρκετά επίθετα τα οποία τελειώνουν σε -ής, -ής, -ές, όπως ο ευγενής, η ευγενής, το ευγενές - ο διεθνής, η διεθνής, το διεθνές κτλ. Αυτά έχουν για το αρσενικό και το θηλυκό γένος τους τις ίδιες καταλήξεις και γι' αυτό λέγονται και δικατάληκτα.

Ενικός αριθμός					
Όνομ.ο	ευτυχής	η	ευτυχής	το	ευτυχές
Γεν.	του	ευτυχούς	της	ευτυχούς	του
Αιτ.	τον	ευτυχή	την	ευτυχή	το
Πληθυντικός αριθμός					
Όνομ.οι	ευτυχείς	οι	ευτυχείς	τα	ευτυχή
Γεν.	των	ευτυχών	των	ευτυχών	των
Αιτ.	τους	ευτυχείς	τις	ευτυχείς	τα

1. Να συμπληρώσεις τα κενά:

Ενικός αριθμός					
Όνομ.ο	δημοφιλής	η	μυστηριώδης	το	μεγαλοπρεπές
Γεν.	του		της	του	
Αιτ.	τον		την	το	
Πληθυντικός αριθμός					
Όνομ.οι		οι		τα	
Γεν.	των		των	των	
Αιτ.	τους		τις	τα	

2. Να σχηματίσεις τον πληθυντικό των παρακάτω φράσεων, όπως στα παραδείγματα:

- Ο επιμελής μαθητής: Οι επιμελείς μαθητές
- Η διεθνής σχέση: _____
- Η διμερής συμφωνία: _____
- Ο ευγενής νέος: _____
- Ο ασθενής άνθρωπος: _____
- Ο συγγενής απόγονος: _____
- Το ακριβές βάρος: Τα ακριβή βάρη
- Το συνεχές ωράριο: _____
- Το ευγενές αίσθημα: _____
- Το ευπαθές προϊόν: _____
- Το ασφαλές λιμάνι: _____

3. Υπογράμμισε τους επιθετικούς προσδιορισμούς στις παρακάτω προτάσεις:

- Ο πεινασμένος λύκος όρμησε στ' αρνάκι.
- Ο νευρικός οδηγός κατέβηκε κι άρχισε να του φωνάζει.
- Η χαδιάρα γάτα ξάπλωσε μπροστά στα πόδια του.
- Το παλιό γεφύρι δεν άντεξε την πίεση του νερού και υποχώρησε.
- Η αγριεμένη θάλασσα χτυπούσε με ορμή στα βράχια.
- Ο καλός άνθρωπος εκτιμάται από τους συνανθρώπους του.

4. Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμίσεις τους προσδιορισμούς και να γράψεις δίπλα σε κάθε πρόταση αν είναι επιθετικός ή κατηγορηματικός προσδιορισμός:

- Το τεράστιο κρουαζιερόπλοιο βρισκόταν αραγμένο στο λιμάνι του Πειραιά. _____
- Ανυπόμονο το αγόρι, άνοιξε το δώρο του. _____
- Η μεγάλη τσάντα που κρατούσε η μητέρα μου προοριζόταν για μένα. _____
- Χαρούμενη η γιαγιά, μας υποδέχτηκε. _____
- Όταν μπήκα στο σπίτι, το σαλόνι ήταν γεμάτο με πολύχρωμα, μεγάλα μπαλόνια. _____
- Τα μικρά παιδιά παίζουν. _____
- Με κοίταζε με τα μάτια δακρυσμένα. _____
- Μπροστά μας απλωνόταν ένας δρόμος έρημος και ήσυχος. _____

5. Να υπογραμμίσεις τους συνδέσμους στο παρακάτω κείμενο:

Όταν βρέχει και κάνει κρύο, δε βγαίνει κανείς για βόλτα, γιατί κρυώνει. Άμα τους κάνει καλό καιρό, όλοι προτιμούν να κάνουν έναν περίπατο, για να περάσουν ευχάριστα την ώρα τους. Έτσι κι εγώ, όποτε ο καιρός το επιτρέπει, βγαίνω ή με τους φίλους μου ή με τον αδελφό μου και πάμε ως το κοντινό πάρκο. Εκεί παίζουμε, ώσπου να κουραστούμε.

6. Να γράψεις τι είδους σύνδεσμος είναι καθένας από τους παρακάτω:

• όταν: _____	• επομένως: _____
• μήπως: _____	• αφού: _____
• πριν: _____	• να: _____
• ώσπου: _____	• μόλις: _____

7. Να συμπληρώσεις τους συνδέσμους που λείπουν στο παρακάτω κείμενο:

_____ ξυπνήσω το πρωί, πλένομαι _____ τρώω το πρωινό μου. _____ ντυθώ φεύγω για το σχολείο. Στο σχολείο πηγαίνω με τα πόδια _____ καμιά φορά, _____ ο καιρός δεν είναι καλός, με πηγαίνει ο μπαμπάς μου με το αυτοκίνητο. _____ φτάσω στο σχολείο, συναντώ τους φίλους μου με τους οποίους κουβεντιάζουμε λίγο, _____ να χτυπήσει το κουδούνι, _____ μπορούμε στις τάξεις.